

12. Собакарь А.О. Механізм забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом в Україні / А.О. Собакарь // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: зб. наук. праць. – Донецьк: ДЮІ, 2005. – № 1. – С. 100-108.
13. Про забезпечення безпеки пасажирських автоперевезень: Наказ МВС України від 18 грудня 2003 р. № 1572.
14. ГАІ за время проведення операции «Автобус-2011» зафиксировала 27500 нарушений [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.afp.com.ua/avtotema/GAI_za_vremya_provedeniya_operatsii_quotAvtobus-2011quot_zafiksirovala_27_500_narusheniy/
15. Salentyn Detlef. Verkehrskontrollen auf einen blick / von Detlef Salentyn. – MORAVIA Verlag, 1996. – 128 s.; Untersuchungen zur Verhinderung von Falschfahrten auf Autobahnen (Bundesanstalt für Straßenwesen Bereich Straßenverkehrstechnik). – Köln, 2003. – 123 s.

УДК 342.9: 351.711: 340.134 (4)

ВПЛИВ ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ НА ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ НА ПРИКЛАДІ ЗАРУБІЖНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Армаш Н.О., к.ю.н., доцент

Класичний приватний університет

У даній статті аналізується досвід зарубіжних країн у сфері регулювання адміністративно-правового статусу державного політичного діяча. У результаті проведеного дослідження запропоновано імплементувати в чинне законодавство України позитивний досвід інших держав (Латвії, Болгарії, Франції тощо).

Ключові слова: державний політичний діяч, адміністративно-правовий статус, Конституція.

Армаш Н.А. ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РЕГУЛИРОВАНИЯ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПОЛИТИЧЕСКИХ ДЕЯТЕЛЕЙ / Классический приватный университет, Украина

В данной статье анализируется опыт зарубежных стран в сфере регулирования административно-правового статуса государственного политического деятеля. В результате проведенного исследования предложено имплементировать в действующее законодательство Украины положительный опыт других государств (Латвии, Болгарии, Франции и т.д.).

Ключевые слова: государственный политический деятель, административно-правовой статус, Конституция.

Armash N.A. EFFECT FORM OF GOVERNMENT CONTENTS ON ADMINISTRATIVE LEGAL STATUS OF POLITICAL FIGURES ON THE EXAMPLE OF FOREIGN LAW / Classic privatyuy university, Ukraine

This paper analyzes the experience of foreign countries in the field of administrative regulation of the legal status of public political figure. Exploring the foreign experience of formation and functioning of public political positions in the public turn their attention to the system of the country that most fully realizes the distribution of state and political positions - the executive branch. Summarized results of the analysis of foreign laws boil down to the conclusion that a direct relationship of autonomy and influence public policy positions on the form of government. In particular, the presidential republics executive fully subordinated to the president, so we talk about real political content of posts of Cabinet members is difficult. Their status, even if the proclamation of the law of distribution of positions of public service administrative and political, more inclined to the classical state (administrative, customer) service.

In parliamentary republic government responsible only to Parliament and not to the president. In this form of government the government formed with members of parties that have a majority in parliament. Staying government in power lasts as long as it enjoys the support of a majority in parliament. In case of loss of confidence of most parliamentary government will inevitably be dismissed. In such countries the post of state politicians filled with real political and legal content. This is not about their political activities as politicians, public figures, and the elaboration of public policies and their application to implement it compulsory powers of the state.

Status of state politicians under mixed republic is completely dependent on the real division of powers between branches of government and the President and may vary from the purely nominal functions to significant political and administrative influence in the country. In any case, the hallmark of the status of public poitychnoho figure in mixed republic has a dual responsibility – both the president and parliament.

Key words: state politician, administrative and legal status, constitution.

Розподіл державних посад на політичні та посади державної служби, коли політики визначають урядову політику, а державні службовці готують і виконують ці рішення, показав свою ефективність протягом тривалого історичного періоду в різних країнах. Незалежно від правової системи, до якої належить та чи інша держава, державні політичні посади зайняли своє особливе місце в системі публічної служби. Для їх урівноваження, забезпечення певною мірою неупередженого, чіткого і професійного виконання політичних рішень використовується незалежна державна служба. Ступінь такої незалежності і професійності на практиці залежить від специфіки держав, а також від кількості політично заангажованих урядовців та впливів партійних функціонерів на формування кадрової політики, особливо на високому рівні. У різний час проблемам публічної служби приділяли увагу такі вчені, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Л.Р. Біла, А.С. Васильєв, І.П. Голосніченко, В.А. Дерезь, С.Д. Дубенко, Д.П. Калаянов, Р.А. Калюжний, С.В. Ківалов, Т.О. Коломoeць, В.К. Колпаков, Є.Б. Кубко, О.В. Кузьменко, Н.Р. Нижник, І.М. Пахомов, В.П. Петков, С.В. Петков, А.О. Селіванов, О.Ю. Синявська, С.Г. Стеценко, М.М. Тищенко, В.В. Цветков, В.М. Шаповал, О.І. Щербак, М.К. Якимчук, Н.В. Янюк та деякі інші правознавці. У той же час, питанням імплементації зарубіжного досвіду в цій сфері не було приділено належної уваги, що і зумовило обрання предмета дослідження.

Об'єктом є суспільні відносини, що виникають у сфері реалізації публічно-владних повноважень органами державної влади в межах адміністративно-правових відносин.

Предметом дослідження є зарубіжне законодавство, що регулює адміністративно-правовий статус державних політичних діячів.

Складно не погодитись із тим, що "кожна країна виробила свій власний унікальний механізм утворення певного ступеня політичної самостійності своїх адміністрацій. Наприклад, у США цілком нормально сприймається політична лояльність державних службовців, тоді як у Великій Британії перевага надається їх незалежності. Десь між ними знаходяться Франція та Німеччина, адміністрації яких є напівполітизованими на високих рівнях, але з технократичними державними службами" [1]. Україна поки що стоїть на етапі вибору оптимальної для себе системи публічної служби з урахуванням власної історії, менталітету й економічної доцільності. Імплементація зарубіжного досвіду, якщо вона буде проведена наосліп, суто копіюючи норми права інших країн, не дасть Україні бажаних результатів, оскільки буде чужорідним тілом у державному організмі з великою ймовірністю його відторгнення. Але вивчати досвід зарубіжних країн – чи то позитивний, чи то негативний – є дуже корисним для національного державотворення і законодавства. Результати такого вивчення дають Україні змогу не повторювати чужих помилок на шляху до побудови оптимальної моделі публічної служби та швидко перейняти позитивні новачі в сфері нормативного регулювання публічної сфери.

Досліджуючи зарубіжний досвід формування та функціонування державних політичних посад у системі публічної (а подекуди і державної служби), звернемо свою увагу на систему органів країн, яка найбільш повно реалізує розподіл державних і політичних посад – виконавчу гілку влади. Узагальнені результати аналізу зарубіжного законодавства зводяться до висновку про пряму залежність автономності та впливовості державних політичних посад від форми державного правління. Зокрема, у **президентських республіках** виконавча влада повністю підпорядкована президенту, а тому й формується керівний склад міністерств і відомств з осіб, лояльних або належних до партії президента (наприклад, США). Відповідно і кількість самих міністерств менша, ніж у парламентських, оскільки формування уряду не пов'язано з наділенням міністерськими посадами представників інших фракцій у парламенті. До того ж, президент має більше повноважень щодо відповідальності уряду, що ставить уряд у політичну залежність від волі президента. У таких країнах, як правило, не існує посади Прем'єр-міністра, а тому вся повнота і політичної, і адміністративної влади щодо членів уряду належить президенту. Відповідно, говорити про реальний політичний зміст посад членів Кабінету Міністрів досить складно. Їх статус, навіть за умови проголошення законодавством розподілу

посад публічної служби на адміністративні та політичні, більше тяжіє до класичної державної (адміністративної, сервісної) служби.

Серед президентських республік на сучасній політичній мапі світу знаходимо такі країни (рис.1.1):

Алжир	Гвінея	Конго-Кіншаса	Нігерія	Туніс
Аргентина	Гвінея-Бісау	Колумбія	Нікарагуа	Таджикистан
Азербайджан	Гаїті	Кіпр	Палау	Танзанія
Єгипет	Гондурас	Коста-Ріка	Панама	Туркменістан
Бенін	Гамбія	Ліберія	Парагвай	Уганда
Болівія	Гана	Мадагаскар	Перу	Уругвай
Бразилія	Домініканська Республіка	Малаві	Руанда	Узбекистан
Буркіна-Фасо	Іран	Мальдіви	Сальвадор	Філіппіни
Бурунді	Еквадор	Малі	Сейшельські острови	ЦАР
Венесуела	Замбія	Мексика	С'єрра-Леоне	Чад
Грузія	Зімбабве	Маврикій	Судан	Чилі
Габон	Індонезія	Нігер	США	Джибуті
Гватемала	Кенія	Намібія	Сирія	Єгипет

Рис.1.1. Країни з президентською республікою.

■ - країни колишнього СРСР

У парламентській республіці уряд відповідає тільки перед парламентом, а не перед президентом. При такій формі правління уряд формується з депутатів партій, що володіють більшістю голосів у парламенті. Перебування уряду при владі триває стільки, скільки він користується підтримкою більшості в парламенті. У випадку втрати довіри більшості парламенту уряд неминуче буде відправлений у відставку. Така форма правління існує в країнах, що характеризуються значною мірою високорозвинутою економікою та політичною системою (наприклад, Італія, Німеччина, Греція тощо). Відповідно, вибори за такої системи демократії проводяться за партійними списками, тобто виборці голосують не за кандидата, а за партію, яка потім самостійно, або в коаліції з іншими партіями, формує уряд. Саме в таких державах посади державних політичних діячів наповнені реальним політико-юридичним змістом. Мова йде не про їх політичну діяльність як політиків, публічних осіб, а про вироблення ними державної політики та застосування для її реалізації примусової сили держави.

Серед парламентських республік на сучасній політичній мапі світу знаходимо такі країни (рис.1.2):

Албанія	Ефіопія	Ліхтенштейн	Сербія і Чорногорія
Бангладеш	Ірак	Люксембург	Сербія
Бельгія	Ізраїль	Ліван	Туреччина
Ботсвана	Італія	Маршалові острови	Тринідад і Тобаго
В'єтнам	Іспанія	Мальта	Угорщина
Вануату	Індія	Молдова	Фіджі

Греція	Куба	Німеччина	Ємен
Данія	Канада	Науру	Чехія
Домініка	Литва	Норвегія	Швейцарія
Естонія	Латвія	Пакистан	Японія

Рис.1.2. Країни з парламентською республікою.

- країни колишнього СРСР

Змішана республіка (напівпарламентська, напівпрезидентська, парламентсько-президентська, президентсько-парламентська) – форма державного правління, яка поєднує ознаки президентської та парламентської республік, а саме: як і в президентській республіці главу держави обирає народ шляхом прямих виборів або колегія виборців, повноваження президента ширші та вагоміші, ніж у парламентській республіці (можливість втручання в законотворчий процес як суб'єкта законодавчої ініціативи, право вето на акти парламенту; право видавати нормативно-правові акти); свої повноваження президент здійснює безпосередньо (у напівпрезидентських республіках) або через уряд (у напівпарламентських республіках); президент призначає прем'єр-міністра (главу уряду) лише за згодою парламенту; президент, як правило, є головнокомандувачем збройних сил, визначає військову доктрину держави, є окремим органом державної влади; уряд несе подвійну відповідальність – перед президентом і парламентом, які можуть виявити йому недовіру і відправити у відставку.

У більшості змішаних республік використовується інститут контрасигнатури, коли частина актів президента має бути контрасигнована главою уряду, який несе за них відповідальність перед парламентом.

Однією з основоположних ознак змішаної республіки є характер її виконавчої влади *біцефальний* (існування двох керівних центрів виконавчої влади – президента і глави уряду) і *дуалістичний* (вона здійснюється урядом за одночасної наявності певних виконавчих за своєю юридичною природою повноважень у президента). Юридична природа виконавчих повноважень президента (поряд із представницькими, арбітражними тощо) впливає з конституційних положень, а їх обсяг залежить від різновиду змішаної республіки. Значення уряду зумовлюється його становищем як самодостатнього колегіального органу виконавчої влади. Відповідно, й досить вагомим є становище прем'єр-міністра, який виступає главою уряду й має значний обсяг владних повноважень [2, 7].

Серед змішаних республік на сучасній політичній мапі світу знаходимо такі країни (рис.1.3):

Австрія	Камерун	Польща
Ангола	Киргизстан	Сінгапур
Боснія і Герцеговина	Кірибаті	Словаччина
Білорусь	Кот-д'Івуар	Словенія
Болгарія	Монголія	Того
Вірменія	Мозамбик	Україна
Гайана	Португалія	Хорватія
Ірландія	Росія	Франція
Ісландія	Румунія	Фінляндія
Казахстан	Республіка Македонія	Шрі-Ланка

Рис.1.3. Країни зі змішаною республікою.

- країни колишнього СРСР

Цікавою є також ілюстрація поширення різних форм правління в державах на різних континентах (рис.1.4). Історично так склалося, що просвітницькі ідеї набули свого розвитку і поширення саме на території Європи. А вже згодом, не в останню чергу через завойовницьку політику тогочасних державних правителів, європейські ідеї й традиції почали проваджувати в суспільний устрій аборигенів (Америка, Африка тощо). Професор С.К. Бостан наводить кількісні показники поширення різних форм державного правління серед держав – членів ООН. Оскільки членами цієї міжнародної організації є майже всі існуючі сьогодні у світі держави (193 держави, крім Ватикану та ряду невеликих невизнаних світовим співтовариством держав), то наведені науковцем дані є абсолютно об'єктивним і повним показником.

Континенти	Парламентська республіка (поліархія)	Президентська республіка (поліархія)	Змішана республіка (поліархія)
Європа	22	3	19
Азія	14	8	7
Америка	14	20	1
Африка	7	32	7
Австралія і Океанія	10	1	1
Разом	67	64	35

Рис. 1.4 Поширення різних форм республіки (поліархії) серед держав-членів ООН [3, 474-479].

Під час аналізу наведених даних стає очевидним, по-перше, парламентські та президентські республіки займають рівні щодо один до одного позиції за загальною кількістю їх запровадження серед держав – членів ООН (тобто, на світовому рівні); по-друге, найбільша диспропорція між кількістю парламентських і президентських республік склалася в Європі (22/3 відповідно). Враховуючи умови виникнення парламентських республік – сталий розвиток політичних і економічних чинників – саме на цій території, найстаршій за розвитком і поширеністю державності в сучасному розумінні, стає зрозумілою закономірність саме такого розташування республіканських форм правління. Водночас існування досить великої частки країн зі змішаною республікою на території Європи пояснюється порівняно недавнім поповненням цієї категорії країнами соціалістичного табору; по-третє, після розпаду СРСР фактор історичних традицій відіграв вирішальну роль в обранні новоствореними державами відповідної форми державного правління. До найбільш політично розвинутої форми – парламентської – звернулись найменш інтегровані в соціалістично-радянське суспільство країни: Латвія, Литва й Естонія. Вважається парламентською республікою і Молдова, хоча ця країна скоріше перебуває у пошуку власного оптимального шляху розвитку державності, оскільки непоодинокі випадки настання в ній політичної кризи. Так, після парламентських виборів у квітні 2009 р. депутати з двох спроб не змогли обрати президента – комуністичній коаліції забракло одного голосу, а після дострокових виборів уже ліберально-демократичній коаліції не вистачило голосів. Для уникнення подібних ситуацій у майбутньому Молдова може або змінити форму правління на ту, яка більше відповідає її політико-адміністративним реаліям, або ж забезпечити власний політичний розвиток якісно нового рівня.

Більша частина східноєвропейських та середньоазійських держав обрали своєю формою правління президентську республіку (Азербайджан, Грузія, Таджикистан, Туркменістан і Узбекистан). Вочевидь, історія цих держав свідчить про традиційну схильність до єдиноначального, патріархального правління, яке для окремого соціуму є найбільш прийнятним. Звичайно, в таких умовах створити реальний апарат політичних державних діячів неможливо.

Шість країн – Росія, Україна, Білорусь, Казахстан, Киргизстан і Вірменія – пристали на змішану форму правління, що для перехідного етапу та становлення державності цих країн є найоптимальнішим рішенням. Простежується досить цікава закономірність: країни розділились на групи не хаотично, а відповідно до обраного вектора зовнішньої політики з урахування власних традицій.

Додатковим підтвердженням зроблених нами висновків є наведена С.К. Бостан статистика: "Порівняльний аналіз конституційних моделей форм правління держав Європейського Союзу засвідчує, що з 27 країн, які до нього входять, 15 мають парламентську форму правління, 11 змішану республіканську і лише Кіпр – президентську зі своєю специфікою. І це не формальні показники, а сутнісні, такі, що відображають закономірності організації державної влади на європейському континенті" [4, 5]. І на завершення наголошується, що рівень економічних, соціально-політичних і культурно-духовних відносин, який знаходить свій прояв, насамперед, в економіці та політичному режимі є своєрідним індикатором встановлення відповідної форми республіканського правління – чим вищий рівень відносин склався у державі, тим вища роль відводиться парламенту в системі державотворення.

Наводячи узагальнену характеристику стан справ із розстановкою політичних і адміністративних сил у зарубіжних країнах, треба відзначити, що у більшості країн міністерство очолює «політик»-міністр і він, як правило, має одного чи кількох «політиків»-заступників. У деяких країнах цю особу називають «міністр-делегат» (Франція), «парламентський державний секретар» (ФРН, Латвія) тощо. Тобто, міністр завжди має політичну підтримку і всередині міністерства, і за його межами (у відносинах з парламентом, громадськими організаціями та ін.).

Саме «політик»-заступник міністра виконує обов'язки міністра у випадках тимчасової відсутності останнього. Лише він уповноважений заміщувати міністра на засіданнях уряду, у роботі урядових комітетів та у відносинах з парламентом.

А от керівником апарату міністерства є державний службовець. У різних країнах він має також різні назви, наприклад: в Ірландії – секретар; Великій Британії – постійний секретар; ФРН, Люксембурзі – державний секретар; Бельгії, Греції, Нідерландах – генеральний секретар.

Сучасна державна служба виходить з того, що державні службовці повинні проводити політику державних органів влади і не мають права розробляти свою власну політику. Так, у країнах Заходу державні службовці є, здебільшого, замкнутою корпорацією, відокремленою від професійних політиків, чиє перебування на посаді пов'язане з певним співвідношенням політичних сил у суспільстві. Це найбільш типова організація управління міністерством. Бувають і деякі специфічні системи, які при цьому не порушують принципу розподілу політичного й адміністративного керівництва в міністерстві. Зокрема, зустрічаються випадки, коли в деяких міністерствах буває одночасно по два міністри (наприклад, у Нідерландах і Фінляндії), і в такому випадку за відсутності одного з міністрів його обов'язки виконує інший. В Угорщині є два державні секретарі, один з яких є політичним, а інший – адміністративним. В деяких невеликих країнах, де немає посади заступника міністра, обов'язки міністра під час його відсутності покладаються на іншого члена уряду (Естонія), але, враховуючи наші обсяги навантаження і темпи роботи в уряді, такий підхід видається недоцільним [5, 73].

Досліджуючи зарубіжний досвід формування та функціонування державних політичних посад у системі публічної, звернемо свою увагу на систему органів країн, яка найбільш повно реалізує розподіл державних і політичних посад – виконавчу гілку влади. Узагальнені результати аналізу зарубіжного законодавства зводяться до висновку про пряму залежність автономності та впливовості державних політичних посад від форми державного правління. Зокрема, в президентських республіках виконавча влада повністю підпорядкована президенту, а тому казати про реальний політичний зміст посад членів Кабінету Міністрів досить складно. Їх статус, навіть за умови проголошення законодавством розподілу посад публічної служби на адміністративні і політичні, більше тяжіє до класичної державної (адміністративної, сервісної) служби.

У парламентській республіці уряд відповідає тільки перед парламентом, а не перед президентом. При такій формі правління уряд формується з депутатів партій, що володіють більшістю голосів у парламенті. Перебування уряду при владі триває стільки, скільки він користується підтримкою більшості в парламенті. У випадку втрати довіри більшості

парламенту уряд неминуче буде відправлений у відставку. Саме в таких державах посади державних політичних діячів наповнені реальним політико-юридичним змістом. Мова йде не про їх політичну діяльність як політиків, публічних осіб, а про вироблення ними державної політики та застосування для її реалізації примусової сили держави.

Статус державних політичних діячів за умов змішаної республіки перебуває в повній залежності від реального розподілу повноважень між гілками влади та Президентом і може варіюватись від суто номінальних функцій до суттєвого політико-адміністративного впливу в державі. У будь-якому разі, відмітною рисою статусу державного політичного діяча в змішаній республіці є подвійна відповідальність – одночасно і перед президентом і парламентом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малиновський В.Я. Державне управління: навч. посіб. / В.Я. Малиновський. – 2-ге вид., доп. та перероб. – К.: Атіка, 2003. – 576 с.
2. Протасова В.Є. Парламентсько-президентська республіка: сутність, особливості, різновиди: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права, історія політичних і правових учень» / В.Є. Протасова. – Харків, 2008. – 20 с.
3. Бостан С.К. Форма правління сучасної держави: проблеми історії, теорії, практики: монографія / С.К. Бостан. – Запоріжжя: ЗЮІ, 2005. – 540 с.
4. Бостан С.К. Форми організації публічної влади в контексті модернізації Конституції України / С.К. Бостан // Право та державне управління. – 2011. – № 3. – С. 4-10.
5. Коліушко І.Б. Державні секретарі міністерств: проблеми і перспективи / І.Б. Коліушко // Державне будівництво та місцеве самоврядування: збірник наукових праць. – Вип. 2. – Харків: Право, 2002. – С. 72-81.

УДК 355.211.2: 161.225.23

ПРОЦЕДУРНІ ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ: АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ

Германюк М.О., к.ю.н., викладач

Сафронова Є.М., студент

Запорізький національний університет

У статті здійснюється пошук оптимального визначення поняття «процедурні принципи державної служби». Визначається перелік таких принципів, розкривається зміст та сутність кожного з них.

Вивчаються проблеми застосування та реалізації процедурних принципів державної служби в Україні.

Ключові слова: атестація, відповідальність, державна служба, державний службовець, конкурс, принципи, процедурні принципи, фінансове та матеріально-технічне забезпечення.

Германюк М.О., Сафронова Е.Н. ПРОЦЕДУРНЫЕ ПРИНЦИПЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ: АНАЛИЗ ПРОБЛЕМ РЕАЛИЗАЦИИ И НОРМАТИВНОГО ЗАКРЕПЛЕНИЯ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье осуществляется поиск оптимального определения понятия «процедурные принципы государственной службы». Определяется перечень таких принципов, раскрывается содержание и сущность каждого из них. Изучаются проблемы применения и реализации процедурных принципов государственной службы в Украине.

Ключевые слова: аттестация, ответственность, государственная служба, государственный служащий, конкурс, принципы, процедурные принципы, финансовое и материально-техническое обеспечение.

Germanyuk M.O., Safronova E.N. PROCEDURAL PRINCIPLES OF GOVERNMENT SERVICE: ANALYSIS OF PROBLEMS OF REALIZATION AND NORMATIVE FIXING / Zaporizhzhya national university, Ukraine